

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilgami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto	13 K 20 h. ali gl. 6 60
pol leta	6 „ 60 „ 3 30
četrt leta	3 „ 40 „ 1 70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne odziva.

Oglasni in posamezni se računajo po petih vrstah: go tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopisi nam se pošiljajo le ur dnuštvo.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1 60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solaki ulici 'n Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu dola Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna: A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Interpelacije, vprašanja in predlogi deželnega poslanca dr. H. Tume.

VI.

Interpelacija na Nj. Eksc. ministra za poljedelstvo in notranje zadeve.

Od pamtliveka preminja Soča svojo strugo vsled grušč, ki ga ob nalivih privali iz gorovja, ter oddavna razdirajo hudourniki po našem gorovju bregove in obronke ter valijo skalovje v dolino, po dolini pa grušč in pesek proti nizini. Od davna se bore prebivalci z naravno silo vodovja — zaman — ker javna uprava dosedaj ni storila ničesar, da temu zlu odpomore. To, kar so storili posamezniki in kar je semintje storila uprava, se ne more smatrati resnim delom, ker proti neznanski naravni sili velja le ena od pomoč, t. j. organizovano delo. Kar je visoka vlada storila v preteklih stoletjih se za časa absolutizma, to je že zdavna vzelo vodovje ter je to in kar so storili posamezniki, mnogokrat povišalo nevarnost.

Takoj po oveljavljenju vodnega zakona se je obrnilo c. kr. namestništvo v Trstu na deželno zastopstvo radi regulacije Soče in drugih hudournikov v deželi. Deželni odbor je tudi z dopisom od 18. XII. 75. št. 4009, priznaval, da je neobhodno potrebno storiti kaj v tem oziru, in da je notorično, da se je do takrat storilo le premalo. Povdarjal pa je deželni odbor pri tem, da troški za to deo presegajo moč dežele, ter je v sojem dopisu od 22. IX. 76. št. 3445. na c. kr. namestništvo v Trstu opozarjal 1.) da se je država vedno lastila javnih vod, 2.) da je država vedno zignemajala vzdrževanje teh javnih vod v pravilnem stanju, toraj sama največ zakrivila žalostni položaj.

Sporedno z akcijo vlade so se oglasile tudi občine, ter omenjamo peticijo furlanskih občin od 26. I. 76. št. 375. na deželni odbor za regulacijo rek. Že 7. IX. 76. pod št. 3455. je predložil vladni inženir Baubela svoje mnenje o vzrokih delovanja hudournikov in ob enem, kako pomagati. Po njegovem načrtu bi znašali troški 673.639 gl. ter bi se delo izvršilo v 10 letih. Od tega časa

naprej je ostalo vse le pri dopisovanju, ter je posebno namestništvo v dopisu od 23. VIII. 81, št. 8270/II. izrazilo svoje stališče. „Die Regierung hat nicht nur die Regulierung des mittleren Isonzo, sondern den ganzen Lauf in Erwägung gezogen“. Od l. 1883. naprej so se jele oglašati za pomoč slovenske občine posebno bovškega okraja. Od vseh del, ki so bila prvotno povdarjana po večakih, se je izvršila v gorenjem delu Soče edinole cesta v Trento, ki ima po eni strani utrditi desni breg, se pa je v glavnem izvršila v pomoč stradaljočemu prebivalstvu šele l. 1897. Drugega resnega se ni zgodilo, in državna uprava si ni vzela niti toliko truda, da bi napravila pravičen hidrografičen zemljevid, čegar pomanjkanje se je že pred 20 leti grajalo. Iz poročila izvedencev inženirjev Baubela in Gutenberga tudi sledi zanimiva opazka: „dass die Vorbehalte, mit welchen die im Landtage massgebenden Faktoren zustimmten, gerade darauf berechnet waren, dasselbe schon im Keime zu vernichten“; „dass die Isonzofrage im Schosse des Landtages keiner gedeihlichen Lösung entgegengeht“. Četudi je resnično, kar sta izvedenca konstatirala, da je bil deželni odbor in zbor pri tem vprašanju več nego negativen, pa iz vsega sledi, da državna uprava ni izvršila svoje dolžnosti vsaj v toliko, da ni vplivala na krajevne faktorje, ter tudi v lastnem delokrogu ni ničesar storila, posebno da bi bila v 30 letih izvršila vsaj splošen načrt, kako to za državne koristi nujno vprašanje rešiti. Vsled moledovanja furlanskih občin in posebne naklonjenosti merodajnih krogov na Dunju za želje italijanskih poslancev in po njih zastopanih občin je državna uprava jela dajati precej bogate podpore od slučaja do slučaja radi škod, opravljenih po vodovju v furlanski nizini, ter se lotila regulacije hudournikov v nizini, med drugimi zadnji čas hudournika Berse z znatnimi troški za državo. To se pravi: državna uprava je proti zdravemu načelu, odpraviti zlo pri izviri, iz političnih ozirov pričela gospodarsko delo na zadnjem koncu, ali kar je še slabše, v sredi, „ut aliquid fecisse videatur“. Ako danes stopi človek, ki se zanima za gospodarski položaj cele de-

žele, pred državno upravo in jo vpraša, kako stojimo z našim vodovjem, kako odpomagati in popraša po konkretnih predlogih in načrtih, vladni organi ne bodo vedeli dolžnega odgovora. In to na sebi je neopravičljivo. Če se pa državna uprava misli opirati na negativnost deželnega odbora oz. italijanskega dela deželnega zbora, ki želi le krpali z denarnimi podporami v nizini, ne glede na splošne načrte, potem vlada resni regulaciji zapira pot ravno s tem, ker maši manjše luknje in pušča stvar pri izviri tako, kakor je bila za časa zadnje zemeljske tvorbe naše kronovine. Ako bi se po drugi strani vlada vtegnila izgovarjati na to, da je ponudila neznatno denarno pomoč za le površno regulacijo Soče med Kobari-dom in Tolminom, in občine niso bile v stanju sprejeti prekarne ponudbe, potem ji gre zgodovinski odgovor, da je povodenj že davno vzela take efemerne zgradbe, kakor jo je s pomočjo vlade in z lastno ogromno žrtvijo zgradila občina Idsko.

Visoka vlada sama priznava, da je regulacija vodovja izvršiti le po velikih načrtih v smislu zakona z dne 11. VII. 1901. št. 66. drž. zak. ter je predlagala v tem smislu tudi neki jako splošen načrt za našo kronovino za znesek preko 10.000.000 K, načrt, ki je, kakor je to izrekla komisija deželnega odbora tekom l. 1903., preobširen in dotični predvarek previsoko nastavljen. S tem pa, da je visoka vlada priznala potrebo regulacij in tudi v navedenem zakonu našla principijelno rešitev, je neopravičeno, da se še nadalje od-laga izvrševanje priznanih načel. Neobhodno potrebno je, da vlada izdela točen načrt, ki dovoli tudi točen predvarek. Do takega načrta pa se ne pride, ako se vlada neče odločiti, skrbeti za potrebne organe. Deloma je visoka vlada priznala to potrebo s tem, da je za furlansko nizino ustanovila tehničen urad v Gradišču. Le logična posledica temu vsemu je, da ustanovi tudi nemudoma tehničen urad za planinske dele naše dežele s sedežem v Tolminu ali v Bovcu. Visoka vlada nima ni enega motiva, da od-laga pričetno delo po tej poti.

Sklicuje se na razloge, katere je izrekla komisija, katero je sklical deželni odbor tekom l. 1903. in na svoje istočasne interpe-

lacije glede naših gozdnih razmer, dovoljujemo si vprašati:

Ali je Vaša Ekscelencija voljna nemudoma ustanoviti v svrhu proučevanja naših rek in hudournikov v gorenjem in srednjem delu kronovine poseben urad s sedežem v Tolminu ali Bovcu s centralnim uradom za celo kronovino v Trstu ter istemu naložiti, da se nemudoma loti izdelovanja podrobnih načrtov za regulacijo Soče s pritoki, zajezevanje hudournikov in pogozdovanje za regulacijo potrebnih tal?

VII.

Vprašanje na Njegovo Ekscelenco ministra za poljedelstvo.

Poljedelski upravi morajo biti vsled protestov in pritožb slovenskih članov tukajšnjega c. kr. kmetijskega društva znane skandalozne razmere, ki vladajo v tem društvu, odkar mu natekuje vitez dr. Pajer pl. Monriva. Izključujejo se od sprejemanja člani slovenske narodnosti v goriskem največjem sočnem okraju, ki je izvzema občine Ločnik izključno slovenski in kjer meščani prihajajo kot člani v pošteve le kot člani-podporniki. Iz predloženih protestov in pritožb je razvidno, da so člani, ki so vstopili v odsek za gorški sodni okraj, skoro le posestniki in moralne osebe, katerim je eminenten interes, pospeševati poljedelstvo; dočim je od nasprotni italijanske strani večina članov stopila v društvo le z agitatornim nacionarno-političnim namenom, da večino ne le v tem odseku ohrani za Italijane, marveč vsled centralnega položaja tega odseka tudi večino v centralnem odboru. Dotično postopanje pri sprejemanju članov je pristransko in brezmišelnost, ako se uvažuje, da taka društva, čimveč imajo članov, tembolj vspevajo. Pa ne le to, c. kr. kmetijsko društvo izključuje slovenske člane od izvrševanja volilne pravice, zajamčene vsakemu članu, na sleparski način tem, da izdaja, kedar se mu zdi, posebne, izkaznice, dasi vsak član v smislu § 14. društvenih pravil dobi izkaznico v znani obliki, ki ga opravičuje v izvrševanje njegovih pravic. Le na ta način je bilo mogoče, da se je pri volitvi v osrednji odbor pridobila večina za italijansko stranko s tem, da so se vsi oni člani slovenske narodnosti,

— 12 —

Brez dogme.

Roman.

Spisal H. Sienkiewicz. Iz poljščine poslovenil Podravski. (Daje.)

V tem, kar mi je pravila, je bilo morda nekoliko migljaja na originalnost — prav nobenega pa na žrtv. Vedoča, da ima pred seboj skoptika, hotela se ni izpostavljati prizanesljivemu smehu neverjetnosti. Njena odkritosrčnost se je naslanjala na drznost, in bila bi se združila malone s cinizmom, ako bi ne bila sistem življenja svoje vrste, v katerem estetika povsem nadomeščuje etiko. Hotela je, naj bi njeno življenje imelo rajše podobo Apolina, nego gube razposajenosti, evo, to je njena filozofija! Z Davisom se je omožila ne radi njegovih milijonov, marveč radi tega, da bi si ž njih pomočjo vstvarila življenje, kolikor človeku le mogoče olepšano, ali to ne v splošnem, marveč v najvišjem, umetniškem pomenu te besede. V ostalem, ne čuti v sebi glede morda nikakih dolžnostij, ker se je zastran tega že poprej zavarovala; goji pa do njega le toliko pomilovanja, kolikor ogavnosti — ker je pa on povsem malomaren za vse, zato ji ni treba računati ž njim več, nego takrat, ako bi umrl. Pri tem je dodala, da sploh ne računa z ničemur, kar nasprotuje lepoti in okrasju življenja. Za društvene obzire se le malo briga, in motil bi se, kdor bi jo sodil drugače. Mojemu očetu je skazovala prijaznost ne radi njegovih odnošajev, marveč radi tega, ker je vi-

dela v njem umetniško delo narave. Mene ima že dolgo rada. Ona razume, da bi imela za-me večjo ceno, ko bi me stala njena pridobitev več truda, toda ni hotela barantati z lastno srečo.

Kaj čuden vtis so delala na-me načela te vrste, ki so jih oglaševala tuja usta z glasom, mehkim, jasnim, polnim rudninskega žvenketa. Govoreč to, je zavila krilo okrog svojih nog, kakor bi hotela napraviti poleg sebe prostor za-me. Časih je sledila z očmi za mimoletečimi galebi, pa jih zopet vprla v moj obraz, radovedna, kaj se ji posreči čitati z njega. Jaz sem poslušal z zadovoljnostjo njene besede; one so mi bile namreč dokaz, da sem pogodil značaj te ženske. Bilo pa je vendar v njih zame nekaj povsem novega. Evo, razum vsega priznanja, kakoršno sem imel do njenega razuma, sem si mislil, da se njena dela ravna več ali manj po nagonu, da izvirajo večinoma iz njene narave; nisem niti dopustil, da bi bila sposobna izmisliti si ves sistem, da podpre ž njim opravičenje nagonov svoje narave. To jo je celo nekoliko požlahtnilo v mojih očeh; pokazalo se je namreč, da ondi, kjer sem jo imel na sumu, je ona postopala samo složno s svojim načelom, mogoče, da s slabim in celom strašnim — toja vendar le z načelom. Zdelo se mi je na primer, da ima skrit namen, omožiti se po Davisovi smrti z menoj — sedaj pa mi je pokazala, da sem se motil. Sama je začela govoriti o t. m. Priznala mi je, ko bi jo poprosil za roko, da bi bržkone ne imela moči, mi odkloniti prošnjo, ker me bolj ljubi, nego si mislim (tu sem videl temno rdečico, ki je zalivala njeno lice in vrat); vsekakor pa ona vé, da od tega

nikdar ne pride, kajti zagotovljena je, da jo prej ali pozneje zapustim z lahkim srcem, toda kaj za to? Evo, ona vtakne roko v vodo ter začuti pri tem razkošni hlad; ali se ima morda radi tega odreči temu razkošju, ker vé, da solnce čez malo časa posrka to vlogo z njenih rok?

Ko je tako govorila, se je sklonila preko čolna, pri tem se je pokazal njen život v vsej svoji popolnosti, in potopivši svoje roke v vodo, jih je potem stegnila proti meni, mokre, rdeče ter osvetljene od solnca.

Prijel sem za te modre roke — ona pa, kakor da je pogodila moj vtis, se je oglasila s sladkim, prikupljivim glasom:

»Pojdi!...«

Dne 20. malega travna.

Včeraj nisem videl Lavre ves dan, ker je bila bolna. Prehladila se je, sedeča pozno zvečer na balkonu, naposled pa se je prehlad spremenil v trganje po zobeh. Kak dolg čas! Na srečo je dospel še predvčerajšnjim k Davisu zdravnik, ki ostane odslej stalno pri njem; sicer bi ne imel z nikomur spregovoriti niti besedice. To je neki mlad Italijan, podoben kosu oglja, majhen, črn, z veliko glavo in z bistrimi očmi. Kaže se jako razumnega.

Očividno je že takoj prvi večer spoznal položaj in odnošaje, ki so vladali med nami; smatral je vse to za naravno, in brez omahovanja me je priznal za pravega gospodarja te hiše. Nisem se mogel ubraniti smeha, ko me je, dospevši danes zarano, vprašal, ali more videti »gospo grofinjo« in zapisati ji zdravilo.

in med temi tudi ugledni člani, izključili, ki so sicer imeli pri sebi po pravih predpisih izkaznico, niso pa imeli naknadnih izkaznic, ki so se izdale z očitnim namenom, uvesti člane v zmoto. Te naknadne izkaznice pa so se doposiljale v odprtih zavrtih tako, da premnogo članov tudi ni dobilo teh izkaznic, ki so bile privite ob enem z vabilom. Član, ki je imel že pravilno izkaznico, je bil prepričan, da nimajo vabila nikakega pomena in je tako naknadne izkaznice marsikdo z vabilom vred položil na stran. Pa ne le to, c. kr. kmetijsko društvo se tudi pri opravljanju poslov obnaša enako pristransko. Vse inicijative in vse akcije gredo v prospeh furlanske strani, dotim se to zadržuje, četudi na kolikor mogoče prikrit način, za slovensko stran dežele. Znano je poljedelski upravi iz protestov, kaj se je zgodilo s podporo ministerstva, namenjeno na Cerkljansko, in kakor se je dejanski zgodilo s to podporo, se vrši lahko tudi v drugih nekontroliranih slučajih. Vsled tega nameravajo člani slovenske narodnosti ali popolnoma izstopiti iz društva, da isto postane le organ za furlanski del dežele, ali pa zahtevati od vlade, da štiti slovenske člane v društvu, ki nosi naslov „cesarsko-kraljevo“, in ki je prišlo do premoženja in ugleda le vsled podpore visoke vlade in se vzdržuje le vsled vsakoletne denarne državne podpore.

Opiraje se na vse te okolščine, vprašajo podpisani:

1.) Ali so Vaši Ekscelenci znane skandalozne in neznosne razmere v c. kr. kmetijskem društvu, na škodo slovenskemu delu dežele, odkar mu načeluje vitez dr. Pajer pl. Monriva?

2.) Ali je Vaša Ekscelenca voljna ukreniti, da se vsaka akcija te družbe jemlje na znanje po visoki vladi le, ako je sklenjena po narodnih kurijah tako, da slovenski člani glasujejo obvezno za svojo in italijanski za svojo stran?

3.) Ali je Vaša Ekscelenca voljna ukreniti, da se bodo podpore od strani visoke vlade, namenjene slovenskemu delu dežele, dokler trajajo skandalozne razmere v c. kr. kmetijskem društvu, dajale dotičnim udeležencem potom zupanstev ali pa političnih oblasti prve instance in ne potom kmetijskega društva?

4.) Ali je Vaša Ekscelenca voljna odtegniti vsako državno podporo politikujočemu c. kr. kmetijskemu društvu, dokler postopa pristransko iz političnih in nacionalnih ozirorov, kakor je to delalo zadnja leta?

Učiteljska konferenca.

(Iz učit. krogov.)

Slednje leto ima učiteljstvo svoje uradne učiteljske konference, v katerih premostruje svoje delovanje nazaj, in pretresa, kako bi moglo uspešneje na enotni podlagi za naprej

delovati. Taka konferenca se je vršila za Gorisko učiteljstvo 28. pr. m. v Gorici.

Predsednik in nadzornik g. Finšger je z zadovoljnostjo konstatiral brezprimerno unemo in neumorno delovanje učiteljstva v šoli ter pohvalil tudi šolski obisk, kateri je skoro popoln in je vedno manj šolskih zamud. Povedal je svoje pomisleke in dal svoje napotke za nadaljno postopanje pri pouku in v šoli, kar se je vse vzelo z zadovoljstvom na znanje.

Vse je šlo gladko in lepo. Le pri citanju odbrane naloge: „vpliv vzgoje do 14. leta na sol. mladino“ ni bilo več tako. Ta naloga, ki bi bila prav dobra za kake duhovne vaje, ker je bila prav dobro sestavljena po učitelju g. Baliču, je izzvala mnogo nejevolje in ugovorov. Ne glede na to, da se je oddaljil od predmeta ter jahal sv. pismo in stare preroke, ampak se je tudi odločno postavil glede šolske uredbe na stališče pastirskih listov ter kritikoval tudi šolsko postavo, ki je baje protiverska!

Seveda učiteljstvo si ni dalo tega dopasti, in videlo se je, kako prav, prav malo je tistih, ki bi imeli Baličeve bolezn. Stalni odbor ali odbor je referat za citanje odločil, in tudi Balič z vsemi pripadniki, je videl, kako sodimo take versko-blazne jeremiade. Zastonj so vaši poskusi! Z novo šolo živimo in pademo in ni čudno, da je bila kritika ostra; zato pa naj se v bodoče take pojave bolne glave ne vleče na oder pred zbrano učiteljstvo, katero utegne vendar le zgubiti potrpežljivost ter drugače pokazati zobe...

Predlogov je bilo vloženi obilo, kateri so bili vsi vsprejeti. Le pri utemeljevanju enega je prišlo do ostrejših besed. Predlagalec je odkrito povedal svoje mnenje v dostojnih besedah (kar je med omikanimi ljudmi povsod dovoljeno). Toda nekdo se precej razburijo in ne dovoli najnedolžnejše besede, ki bi merila na ono gotovo stran, ki ima v zakupu vero in nebeško kraljestvo, češ, s tem se kaže premalo vere, ali celo brezverstvo. Nasprotno o liberalcih in soc. demokratih pa se sme do mile volje zabavljati, da se izvestnim šolnikom kar lica žare.

Kam pridemo, ako učiteljstvo, med seboj zbrano pri zborovanjih, ne sme prosto povedati svojega mnenja, ako se mu usta masi in torbico nastavlja. Prosta bodi omikanemu človeku in državljani na primernih mestih beseda in debata, če hočete, da imajo taka zborovanja kak pomen in vspeh. Človeku usta masiti in prostost jemati, dandanes ne gre več. In zakaj se pa g. Baliču, ki je toliko kozlov vstrelil, ni vzelo besede. Nepristranost! —

Pri konferenci je vstrajal skoro do konca tudi gospod glavar grof Attems, kateri je učiteljstvo lepo nagovoril. Prisoten je bil tudi g. ravnatelj Križnič. Duhovščine letos ni bilo.

Konferenco je v lepih, vznešenih besedah zaključil gosp. predsednik Franc Finš-

ger ter pozval k slava-klicu našemu vladarju.

Zadnji „Prim. list“ in „Gorica“ pa sta polna „burnih prizorov“ in „skandalov“ na učiteljstvo. Sploh se ta lista, kedar le zineta o učiteljstvu, zgrazata nad njim in iščeta le „burnih prizorov“ in „skandalov“, kakor se isti v resnici dogajajo po farovžih in ob farovških pojedinah in skupščinah. Mislita, da brez istih sploh ne more omikan človek živeti. Tako sta se z vso rovtarsko grobostjo, kakor jo imajo uredniki takih listov, vrgla na zadnjo uradno učit. konferenco. Vse sumničenje in laž, neotesanost in glupost, ki jo zmore tonzuriranec, je tukaj podana v smrdeči posodi. Neverstvo in divjost se brez vsakih dokazov obeša zbranemu učiteljstvu na hrbet. Družba in hujška se ljubeč potem proti šoli in učiteljstvu, katero na račun kmetijskih žuljev uganja take vnebovpijivosti, ter se kliče šolske oblasti na obran proti nevarnemu divjajočemu učiteljstvu!...

Kaj naj na to farško zlobno riganje odgovorimo? Čepec bi bil preskromno crožje za take posvečene žnablje. Besede proti takim zavijačom in zavijanjem je pa škoda! Vendar pa nekoliko pojasnila:

Pri omenjeni konferenci je naš blagi nadzornik g. Fr. Finšger, katerega sta tudi že „Prismojenec“ in „Gorica“ blatila ali ga sedaj s takim zaupanjem (Doslodnost!) kličeta na pomoč, dovolil znanemu učitelju Baliču brati njegov referat. Stori je menda to zato, ker spoštuje vsako prepričanje in je v vsakem obziru nepristranski. Vedel je in vemo vsi, da je omenjeni učitelj blazno-katoliškega in klerikalnega mišljenja, sicer pa pošten in čistega značaja. Pustil ga je do besede in celo izbral, da se tako slišijo vse struje, izmed katerih se potem v ognju debatanja, razgovora in premotiranja vbere jednotna pot na šolsko-nravnem in političnem polju. Slišala se je potem resna in zmerna debata, pri kateri pa ni bil nikdo niti od komisije niti od učiteljstva razburjen, vzemši morda samega g. referenta B., kateri je sprevidel in z žalostjo spoznal, da v šolskem pogledu nam niso pastirski listi merodajni in da se strinjamo z novo šol. postavo ter da nismo za duhovsko nadvlado v šoli. Sam g. nadzornik ga je moral tolažiti, med debato k redu klicati in celo besedo vzeti. Sicer pa to ni nič čudnega, če koga predsednik opominja ali mu odvzame besedo. To se godi vedno v parlamentih, če se kedo oddalji od predmeta.

Lačni „Prismojenec“ in sestrada „Gorica“ pa menda vesta tudi še za druge grozovitosti. Neki mlad tovariš je predlagal, naj bi se procesij križev teden in na sv. Marka šol. mladina ne udeleževala, ali če bi se jih, naj bi bili isti dnevi šole prosti. Utemeljujoč svoj predlog je predlagatelj omenil, da je mučnica za otroke in učitelje, ko morajo vsaj v nekaterih krajih po dve ali tri ure hoda

napraviti, a popoldne potem pa v solo iti. Tudi je dvomil nad vrednostjo takih procesij, kjer se zbrani otroci na zadržje ravno pobožno. Predsednik je predlagatelja ustavil govoriti, četudi se nad predlogom ni nihče „razburil“, pač pa se je marsikdo spodtkikal nad skrupulozno natančnostjo in občutljivostjo g. predsednika, ki se je morda bal, da bi bilo to proti „veri“. „Primorski list“ meni, da bo sedaj konec sveta, ali pa vsaj goriskega učiteljstva, katero se gotovo vse strese in zbega, kedarkoli sliši nasproti copotati konjska kopita omenj. lista.

Pri „Prismojencu“ je menda urednik svetopisemski doktor Pavlica. Ako mu je res tako mari za ljudske žulje in groše, naj se obrne na drugo firmo, n. pr. tudi na svojega očeta v Rihembergu. Ta zna vse drugače izpipati krajcarje iz ljudstva. Enako naj se ozre na svoj stan, katerega prečastiti za sv. vero poberejo kmetu vse, jajca, meso, zabelo, vino žito in denar. Če pa mu je mar za vero in moralo, najde hvaležnega dela tudi n. pr. pri svojem očetu, kateri opravlja svoje izvestne potrebe celo v obč. uradu. Enako bo imel kaj spreobračati tudi v svojem stanu. Saj so še nam znane farovske mame in tutti frutti!

Dopisi.

Iz Komna, 29. septembra. (Odgovor „Gorici“.) Da bi naš gosp. deželni poslanec Alojzij Strekelj poizvedel želje in potrebe svojih volilcev, je pozval v nedeljo, dne 25. t. m. v tuk. občinsko uradnijo na prijateljski razgovor nekatere može iz tukajšnjega zupanstva. Ob določeni uri se je zbrala, česar nismo pričakovali z ozirom na majhno število vabljenih, polna sobana volilcev. Da se ni povabilo na ta shod tudi mož iz sosednih županij, je g. poslanec motiviral, da bode polagoma obiskal vse županije, da pride tako v ožjo dotiko z narodom. Veseli nas ta izjava, pa tega dne bi ne bilo tudi za več ljudi v sobani prostora. Čudno, da je videl poročevalec „Gorice“ le piclo število volilcev!

Potem, ko se je zahvalil g. poslanec za podeljeno mu čast, je pojasnil stanje slovenskih deželnih poslancev v deželnem zboru in naznanil več važnejših zakonov, ki so bili za njegove dobe sprejeti, oziroma jih ima deželni zbor v tekočem zasedanju rešiti. Med zadnjimi omenil je tudi zakonski načrt o zvišanju učiteljskih plač, kateri bode za učitelje najbrže ugodno rešen, ker je med Italijani poslanec učitelj g. Falconer. G. Strekelj je opetovano povdarjal, da se to vprašanje ne da več odlašati, a da je je mogoče rešiti le potom deželnega šolskega zaloge in večjega državnega prispevka. Tako slabo doni na nas, pri shodu zavroče, nesramna trditve „Gorice“, da se je g. poslanec hudoval nad kmetom, ki naj bi bil nasproten zvišanju učiteljskih plač, hotel doseči ta smoter potom naklad na izravne davke!

V tem kraju vladajo kaj originalni običaji. Povsod drugod, kjer na omoženo žensko pada sum, da pripada komu drugemu, napravijo na njo velik lov, odlikujajo se pogostoma z okrutnostjo. Tu pa nasprotno se ima ljubezen v taki časti, da se postavijo takoj vsi na njeno stran ter jamejo snovati zarote na korist zaljubljenih. Rekel sem Italijanu, da vprašam gospo grofinjo, ali ga hoče sprejeti. Danes, po zajutreku, se mi je posrečilo priti v Lavrin buduar. Ni me rada sprejela, ker ima lice nekoliko zabuhlo, ter ni hotela, da bi jo videl tako.

Pogled na njo me je res spomnil mojega nekdanjega učenja v risanju. Zapazil sem bil takrat, da ko slikaš novodoben obraz, se ti lahko vrinejo pod čopič razne netočnosti, da smeš celo to in drugo spremeniti, toda da le ostane izraz, ostane ideja lica, pa podobna prav nič ne zgubi na tem. Vse drugače pa je pri prerisovanju antik: vsakoršna netemeljita črta, vsakoršna zbočenja na stran, razdere harmonijo lica ter napravi izo drugačnejše. Vzglede tega sem imel sedaj na Lavri. Zabuhlost njenega lica je bila prav majhna, prazapraz je nisem niti videl, ker jo je uporno skrivala pred menoj, ker pa je imela oči nekoliko zarudele in trepalnice nekoliko težje nego navadno, pa že ni bilo to več ono isto lice, popolno v svoji harmoniji, in prav daleč je imela do svoje nekdanje lepote. Seveda tega Lavri nisem dal spoznati; toda ona je sprejemala moje dragovanje z nekakim nemirom, prav tako, kakor bi jo mučilo očitjanje vesti. Očividno je po njenih načelih kostanec smrtni greh.

To so kaj čudna načela! Jaz tudi imam brezdvomno v sebi dušo starodavnega Grka, toda za poganom tiči vendar v meni še nekaj več. Lavra vtegne biti s svojim modrovanjem sčasoma jako nesrečna. Razumem še, da si človek more vstvariti vero iz le-

pote sploh, toda vstvariti jo iz lastne lepote, to znači: pripravljati nesrečo samemu sebi. Kaka vera je to, katero že majhna oteklina omaja in katero more oprišči na nosu razburiti do dna?

Dne 25. malega travna.

Vsekakor je treba odriniti v Švico, ker vročina začenja biti neznosljiva. Vrh tega pa še sedaj začenja pihati Sirocco, nalik vročemu dihanju iz Afrike. Morje zares hladi ta dih puščave, sicer pa je zelo zopern.

Davisu Sirocco neizmerno škoduje. Zdravnik ga čuva takrat, da ne zavživa morfija, radi česar je časih razdražen do najvišje stopinje, časih pa se pogrezne v popolno otrpnelost. Toda zapazil sem, da se celo v trenutkih razdraženosti boji Lavre in mene. Kdo ve, če se morda v možganih tega na pol znorelega človeka ne poraja misel, da ga preganjava, če ga morda ne muči sum, da ga hoče ubiti ali utopiti? Sploh je odnošaj do njega zame jedna najtemnejših strani v moji ulogi. Pravim: ena, kajti zdi se mi, da je še mnogo drugih. Ne bil bi bržkone pri polni zavesti, ako bi ne zapazil, da moja duša ne postaja le gnusna, marveč da se pogreza v zagrljajih te ženske. Ne morem niti izpovedati, koliko ogavnosti, grenkobe in očitjanj mi je povzročala iz početka misel, da sem se potopil v to brezno uživanja in razkošja čustev tako neposredno takoj po očetovi smrti. Razburjala se je radi tega tudi moja vest, kakor tudi nežnost mojih občutkov, katero imam brezdvomno. Bilo mi je to tako zoperno, da nisem mogel pisati o tem. Sedaj sem postal malomaren za to. Časih si še ponavljam ono očitjanje, mislim na njo, toda v resnici ne čutim več očitjanja.

Prizadevam si pozabiti Angelico. Spomin na njo me dolgočasí, ali boljše, ne morem priti do ravnotežja, kadar se spominjam te ploševske epizode iz mojega življenja. Za hip se mi zdi, da je nisem vreden; dru-

gič, da sem bil osel ter sem igral pri tej deklaciji smešno vlogo, ko je vendar podobna deseterim drugim. To pa tudi draži moje samoljubje, radi česar čutim in kako mržnjo do Angelice. Godi se mi tako, da imam v eni uri neko neukusno zavest svoje krivde glede Angelice, drugo uro pa se mi zdi ta krivda bedasta in otročja. Sploh se ne strinjam s seboj ni s takim, kakoršen sem bil v Ploševu, niti s takim, kakoršen sem današnji dan. V meni se izgublja v neki meri razlika med slabim in dobrim, ali kar je še več, za to razliko začenjam biti malomaren. To izvira iz nekake lenobe duha, od druge strani mi pa ta prinaša rešitev; kadar me namreč notranje razprtije dovolj vturijo, pa mi govori: »Denimo, da si slabšeji, nego si bil — toda kaj za to? Čemu se imaš mučiti s kako rečjo?

Na dalje vidim v sebi še eno premeno. Polagoma sem se privadil celo na to, kar je v početku tako dražilo mojo čast — ter dajem sedaj več ali manj malomarno zaušnice pohabljenču. Že nekoliko dnij sem zapazil, da si dovoljujem na tisoče takih rečij, do katerih bi se nikdar ne bil drznil, ako bi bil Davis, ramessto, da je tak fizičen in duševen Lazar, krepak človek, ki bi znal braniti svojo čast in svojo last. Sedaj se že niti ne trudiva več s tem, da bi se vozila po morju... Nikdar bi ne bil verjel, da bi mogla moja občutljivost tudi v tem obziru postati tako topa. Lahko mi je seveda reči: Kaj je meni mar ta revni levantinec? Toda žalibog, nasprotno se ne morem ubraniti pogostoma mislim, da moja črnolasa boginja, noseča obrvi Junone, ni nikaka Junona, marveč je to Cirka, katera s svojim dotikljajem spreminja ljudi — kako bi se dalo to najbolj mitologiški povedati — v odgojence Evmeja.

Ali kadar se vprašam, v čem tiči vzrok, pa je moj odgovor enak bankerotu mnogih prejšnjih nazo-

Po končanem poročilu je pozval gosp. poslanec navzoče, naj mu izrazijo svoje želje in potrebe, da jih ponese v deželno zbornico, ker poslanec ne more delovati uspešno, ako ne pozna potreb ljudstva. Kakor „Gorica“ piše, se je res g. Gaspari prvi oglašil k besedi, a govoril je daleč drugače, nego ona zavija. On ni priporočal „iskati novih virov“, kateri izraz se je te dni „Gorica“ naučila od svojega ljubčka „Slovenca“, ampak jasno je govoril, ne da bi iskal, priporočal in stavil gosp. poslancu sledeče predloge:

1. Priznava je nujno potrebo zvišanja učiteljskih plač, naj se to stori potom deželnega šolskega zaloga.

2. Z zidanjem nove deželne hiše naj se počaka, dokler se deželne finance ne zboljšajo.

3. V postavi za varstvo koristnih ptičev naj se vrabce sprejme med škodljive ptice.

Pri shodu sta bila navzoča le dva gg. učitelja, ali „Gorica“ piše, da ni prvi predlog g. Gasparija ugajal ne g. poslancu, ne gg. učiteljem (množina!). To je skrajno neistinito! Saj je vendar sam gosp. poslanec tega mnenja in je tudi v tem smislu govoril! Tudi navzoča gg. učitelja in sploh je učitelstvo se drži načela razbremenitev kmeta, med katerim živi in se za njegovo stanje žrtvuje.

Da je g. poslanec branil vrabca in ga z ozirom na njegovo večjo korist nego škodo zagovarjal, je pokazal, da ne opazuje le farovski vrtov, ampak splošna posestva; pokazal je dalje, da je govoril kot izobražen mož!

Kako nelogično, sama sebi nasprotujoče piše „Gorica“ (recte urednik, ker poročevalec njen dá le nezmislno gradivo, katero se strinja z možem samim) v drugem odstavku dopisa iz Komna gledé predloga Joz. Furlana, kateri je priporočal ustanovitev zakona proti ponarejevanju vina na korist vinogradnikom. V prvem stavku piše, da je g. poslanec predgovorniku ugovarjal in rekel, da je ponarejevanje postavno dovoljeno, v sledečem pa, da naj dotičnega ponarejevalca nazpani pristojni oblasti. Ste-li bili normalni na duhu?

Ko bi bila prav ta zadeva na dnevnem redu kakega g. poslanca druge barve, bi se mu pela slava v Izraelu. To je časnikarska korupcija, vsled katere zgubi narod vse zupanje. Mi Kraševci smo spoznali drevo po sadu že prej, (prvi v deželi) a tako pisarenje nam vendar dobro dojde, da ga hranimo v rezervi za morebitne slučaje. Vgled klerikalizma je tod pokopan, pot, ki jo voditelji te stranke prikazujejo, ne pelje do vstajenja. Istina je, da je g. poslanec interpelanta poučil, kako naj postopa, kedar sumi pri kom ponarejevanje vina, ker zakon gledé tega že obstoji. Nikakor ni zahtevati pomoči od darcarjev v tej zadevi, ampak tu odločuje mnenje c. kr. kemijskega poskuševališča. Kečó naj veruje, da bi g. poslanec, ki je v vinarski stroki temeljito izobražen, mogel reči, da je umeinó napravljjanje vina postavno dovo-

ljeno. In vendar „Gorica“ piše, da je g. poslanec to trditev celó ponavljal! Kaj smo bili mi gluhi? Opomnil je konečno, da bo de- loval na to, da se uvede tudi v naši deželi, (kakor imajo že nekatere avstrijske dežele) vizitacija sumljivih kleti po potovalnih kme- tijskih učiteljih in okrajnih zdravnikih, kateri zapečatijo sode, dokler se ne izreče gledé pristnosti c. kr. kemijsko poskuševališče. Ob- žaloval je, da se s ponarejevanjem vin sko- duje vinogradnikom in kmetarskim gostom, vsled česar naj se take brezvestneže prijavi pristojnim oblastnjim.

Vse nasvete in predloge si je g. po- slanec zabilježil in obljubil storiti vse, kar je v njegovi moči v izvršitev istih. B.

Iz št. Andreža. — Ker se mi vedno očita in se me nekako za-ramuje, češ, da sem jaz pisec one notice, katera je izšla v „Soci“ dne 10. m. m., prosim tem potom slavno uredništvo „Soci“, da izda svojo izjavo, ali sem v resnici jaz pisec one notice ali ne.

Povedalo se mi je tudi, da ravno g. župan pravi, da sem brzdovomo jaz oni „mazac“. Tukaj svetujem g. županu, da malo nazaj pogleda, da bo de bolj videl naprej.

Andrej Zavadlav.

(Potrjujemo, da g. Andr. Zavadlav ne stoji prav v nikaki zvezi z notico v „Soci“ od 10. m. m. glede št. Andreža. — Ob tej priliki pa bodi povedano, da se bomo prav vsled one izjave županove bavili še z mar- sikako rečjo v št. Andrežu. — Opomba uredništva.)

Domače in razne novice.

Cesarjev god. — Včeraj povodom cesarjevega godu je bila v Veliki cerkvi slo- vesna maša, katero je daroval nadškof in knez. Udeležili so se je zastopniki civilnih in vojskih oblastnj ter mnogo drugega občin- stra. Šolski zavodi so imeli prosto. Na pred- večer je svirala po mestu vojaška godba.

Red železne krone je dobil bivši tržaški namestnik grof Goëss povodom vpo- kojenja, katero je bilo uradno razglašeno v nedeljo.

Novi namestnik. — Ob enem z vpokojenjem grofa Goëssa se je izvršilo ime- novanje novega namestnika za Trst. Ta je, kakor se je že naprej vedelo, Konrad princ Hohenlohe, dosednji dež. predsednik v Bu- kovini. V Črnovicah so mu povodom odhoda v slovesni seji podelili častno občanstvo, isto- tako po več važnejših krajih v Bukovini. To bi se dalo tolmačiti za dobro znamenje — ali tu ob Adriji je marsikaj drugače nego na severu. Na popolnoma novi svet prihaja na- mestnik Hohenlohe, in na tem ga bomo so- dili, kakor že povedano, le po dejanjih!

Koncerti v Gorici. — Dne 10. t. m. bo koncertoval v Gorici slavni violinist Jan. Kocijan, že znan našemu občinstvu. Na klavirju bo igral izvrstni pianist Oskar Die n z l.

V dobi od 20. do 28. t. m. nastopi v Gorici „Udel-Kvartet“.

Začetkom decembra pride koncertovat v Gorico c. kr. komorni virtuoz Franc Ondriček.

Dne 19. in 20. decembra nastopi v Go- rici novo sestavljena družba Nadežde Slavjanske s predstavo Glinkove ope- rete: „Življenje za carja“, raznih živih po- dob itd.

Kažipot po Ljubljani in kranjskih mestih. — Trgovce in obrtnike, ki iščejo odjemalcev tudi po Kranjskem, opozarjamo na to važno knjigo. Oglasi v njej bodo polagoma za vse velike vrednosti.

„Knajpovec“. — V soboto je izšla deveta številka „Knajpovca“ s to-le vse- bino: Srce in njegove bolezni, Higijena na potovanju, Kako naj zračimo?, Zdravljenje z groz- djem, Opeklina, Hranilnost gob, Skuta hranilo in zdravilo, Z ve- čenje in kuhanje jedil, O koži, Higijena v brivnici, Raznoterosti (vseh je 36) in Za kuhinjo in hišo.

Izpraševalna komisija za ljudske in meščanske šole. — Za člane izpraševalne komisije za ljudske in meščanske šole v Go- rici za dobo od šolskega leta 1904/5 do 1906/07 so imenovani za predsednika šol. svetnik Stefan Križnič; za namestnika pro- fesor na ženskem izobraževališču Anton Fras; za člane pa: profesor tukajšnjega gim- nazija Anton Šantel in dr. Karol Oswald, profesor na tukajšnji realni Ferdinand Seidl, profesorji na ženskem izobraževališču: dr. Fran Kos, Aleksander Gioseff, Pij Babuder in Anton Gwaiz, provizorična glavna učitelja na ženskem izobraževališču Herman Chiappulini in Josip Circa, vadnični učitelj Karol Travan, telovadni učitelj Josip Janovsky, vadnični učitelj Ivan Mercina in okr. šol. nadzornik Fran Finžgar.

Na vadnol je vpisanih letos 247 slo- venskih, 263 laških dečkov. Deklic obeh na- rodnostij je 295.

Na učiteljskišču se je bilo oglasilo letos za prvi razred 100 slovenskih učenk in 69 Italijank. Sprejeli so 40 Italijank in 37 Slo- venk, ker tri ponavljajo prvi tečaj, več nego 40 pa jih ne sprejmejo.

Orešček zagovornik v „Gorici“ hoče na vsak način olepsati znani izdajalski čin tega bivšega „profesorja“ slovenščine na naši gimnaziji. Kakor je „Gorica“ ta čin opisala v soboto, ga ji gotovo ni opisal nikdo izmed takratnih sestolcev, ker med njimi ni bilo takrat niti enega, ki bi bil odobral Ore- ščekovo postopanje, ampak so bili vsi tako ogorčeni, da niso imeli nikakega respekta več pred njim, in da je v tem razredu nastala kmalu na to prava pravcata revolucija. In ne vemo, koliko nesrečnih žrtv bi bil za- krivil ta pedant in čudak, da ni bilo takrat že leto pri koncu, in da niso potem takratni sestolci v sedmi soli dobili prof. Kragelja za slovenščino, pri katerem se je vrnil v

solo zopet mir in red. Ne moremo torej dru- gega domnevati, kakor da se je Orešček za- govornik zatekel k „prof.“ Orešču samemu, in da mu je ta tako „pojasnil“ oni dogo- dek. To so torej oni „verodostojni“ viri. Čista resnica o dogodku, o katerem piše „Gorica“, je sledeča: Orešček je imel slo- vensko uro v šesti soli. Ker je bilo v istem času slabo vreme, je ostal v soli tudi neki nemški dijak, in sicer sam v zadnji klopi. Ko ga je Orešček med uro zagledal, je sel do njega in ga vpraševal, seveda v nem- škem jeziku, na svoj navadni način razne stvari. Do tu se ni nič zgodilo; kajti z Nem- cem pač ni mogel govoriti drugače, kakor nemški. Toda Orešček se je nakrat obrnil do Slovenca K. in je istega karal po nemško. To se je enemu izmed dijakov zdelo neza- slišano ter je vstal in opomnil, da je slo- venska ura. To je bilo Orešču, kateri ni dal dijaku nikakega ukora pred celim razredom, kakor piše „Gorica“, ampak si ga je le za- beležil, dovolj, da je sel tega dijaka tožiti k velenemškemu ravnatelju radi narodne nestrpnosti. Ta ve- lenemški ravnatelj je na to poklical dijaka k sebi in mu povedal, da ga je prišel tožiti Orešček zaradi fakta, ki kaže na njegovo na- rodno nestrpnost, ter da mu daje strog ukor, ker si je upal na nemški Avstriji, ki ima Nemca za cesarja, kazati svojo narodno ne- strpnost kot Slovenec. Stvar je torej vsa drugačna, kakor jo slika „Gorica“. In kdor najde v tem slučaju za Orešča kaj opravič- ljivega, naj se zgasi. Radi bi poznali kate- rega izmed takratnih sestolcev, ki bi si upal javno s svojim podpisom potrditi ono, kar je napisala „Gorica“. „Gorica“ naj na- vede priče, ako hoče Orešča oprati, da se je vsa stvar tako vršila, kakor ona piše, in še le potem bomo videli, kdo si upa danes še zagovarjati ta čin Orešček, in bomo tudi ve- deli tiste „verodostojne“ viro primerno ce- niti. Do tedaj pa moramo domnevati, da si Orešček naroča slavošpeve, in da je le on tisti „verodostojni vir“, iz katerega „Gorica“ zajema, da opira tega zamorca, ki je silil tudi v drugih razredih z nemščino na dan pri predavanju v slovenski uri!

Točaj na čevljarje v Sežani. — Pisejo nam: Dne 5. septembra t. l. je otvoril ku- ratorij za pospeševanje male obrti v Gorici mojsterski tečaj za čevljarstvo mojstre in po- močnike v Sežani, ki je trajal pod vodstvom izbornega strokovnega učitelja Jakoba Hulka do 1. oktobra t. l. V nedeljo dne 2. oktobra se je po veliki maši slovesno otvorila raz- stava izdelkov, katere so v teku tako ga časa izgotovili vdeleženci tega na- čaja.

Otvoritve razstave so se vdeležili razun mnogobrojnega občinstva ta-le gospoda: Predsednik kuratorija za pospeševanje male obrti deželni poslanec E. Holzer, ud kura- torija, deželni poslanec in odbornik, prof. I. Berbut, stalno nameščen inženir Penso, c. kr. okrajni glavar Anton Rebek, c. kr. okr.

rov. Evo, naša ljubezen je pravzaprav le ljubezen kože, ne pa duše. Neprestano se mi vrača misel, da novodobnemu človeku to ne more biti dovolj. Z Lavro sva bila podobna bogovom in živalim, ne pa ljudem. Po pravici: najinih občutkov niti ni mogoče imenovati ljubezen, kajti drug drugega samo želiva, brez srčnega nagnjenja. Ko bi bila Lavra drugačna in ko bi bil jaz drugačen, pa bi lahko bila stokrat srečnejša, in jaz bi sedaj ne čutil, da prihajam v Evmejevo zavetišče. Razumem, da ljubezen, ki hoče biti le duh, ostane samo senca: toda povsem oropana duha, ostane samo podlost. Druga reč je, da ljudje, katerih se je dotaknil rožiček Circe, morejo najti dopadajenje nad podlostjo.

Kar čudno in otožno mi je, da more človek he- lenskega tipa pisati take reči! Toda glede na moj Helas se me polasča skepticizem; začenjam dvomiti že, ali je mogoče živeti s temi preživelimi oblikami živ- ljenja? Ker sem pa vedno odkritosrčen, pišem to, kar mislim.

Dne 30. malega travna.

Včeraj mi je prišlo v roke tetino pismo. Poslali so mi ga iz Rima. Napisanc je bilo pred dvema ted- noma, ne razumem, radi česar se je tako dolgo mu- dilo v Casa Osoria. Teta je prepričana, da sem bil na Krfu, toda domišljuje si, da sem se moral že vrniti in piše mi, kakor sledi:

»Z velikim hrepenenjem in nemirom pričakujemo poročil od tebe. Jaz sem že stara ter sem nekam za- rastla v zemljo, da me sicer vsak veter lahko ne omaja, toda žali me pogled na Angelico. Ona je pričakovala pisma od tebe z Dunaja ali iz Rima, ker ga pa ni bilo, se je jela vznemirjati. Potem, kakor veš, je prišla smrt tvojega očeta. Govorila sem nalašč glasno pri Angelici, da sedaj ne moreš na nič drugega misliti nego na svojo izgubo, da se pa čez nekoliko tednov

otreseš svoje otrplosti in se vrneš k dejanskemu življenju. Jaz in Angelica ne govoriva odkritosrčno, toda izbornó se razumeva. Videla sem tudi, da se je jako pomirila. Toda ko je pretekel mesec in ti nisi dal niti glasu od sebe, se je jela vznemirjati največ zbog tvojega zdravja, toda gotovo tudi radi tega, ker si na nas pozabil. Tudi jaz sem bila nemirna in pisala sem nekekrat na Krf, poste restante, tako, kakor sva se bila dogovorila. Ker pa nisem prejela nikakega odgovora, sem naslovila pismo na tvojo hišo v Rimu, kajti misel, da si morda bolan, nam zastruplja živ- ljenje. Napiši vsaj nekoliko besed — ter pred vsem drugim otresi se, moj predragi Leon, apatiije ter pridi k zavesti. Hočem biti odkritosrčna do tebe. Angeli- čino tugo je povečšalo mnogo tudi to, da se je nekdo nalagal njeni materi, kako si ti po vsem svetu znan po svojih sleparstvih. Pomisli vendar, kako se jezim radi tega! Celina je to ponovila v cbupu hčerki in sedaj ona neprestano boleha na migreni, druga, re- vica, pa je obledela, shujšala in se spremenila tako, da človeka kar žalost stiska za grlo. Ali to ti je kaj ljubka stvarica ter vedno dobra kakor angelj! Navi- dezno se kaže veselo, da bi ne žalila matere, toda jaz vidim izvrstno, kaj se godi v njej, in srce mi poka- radi tega. Moj najdražji, jaz tudi nisem govorila c- teboj o tem v Rimu, ker sem hotela prizanesti tvoji bolesti, toda taka nesreča, to je vendar-le volja božja, katere se je treba privaditi in ne povsem otrpniti v življenju. Ali nam ne bi mogel napisati kakih besed, ki bi nas pomirile?

Imej usmiljenje z deklico. Jaz ne skrivam pred teboj, da si najiskrenejšje želim, da bi se po preteku tvojega žalovanja mogla združiti, bodisi čez eno leto, ali dve leti, kajti po mojem mnenju je Angelica feniks. Toda res, ko bi imelo biti celo drugače, pa bi tudi v

tem slučaju bilo bolje, ko bi nam to na kak način dal spoznati. Ti veš, da jaz ne pretiravam nikdar, in ako ti pišem o tem, se godi to radi tega, ker se v resnici bojim za Angeličino zdravje. Pri tem ti je treba po- misliti, da gre tu za njeno prihodnost. Kromicki je začel čimdalje pogosteje obiskovati ti gospe, in oči- vidno je, da ima nekatere namene. — Hotela sem ga brez daljših ceremonij po svoji navadi zapoditi, tem bolj, ker sem slutila, da ji je on natvezil misli o tvoji vihravosti, toda Celina me je rotila, naj tega ne storim. Ona je vsa obupana ter nič, prav nič ne računa na tvojo naklonjenost do Angelice. Kaj mi je bilo storiti? Ali pa morda ona prav sluti kot mati?

Odpiši mi, moj Leon, čim hitreje, ob enem sprejmi blagoslov stare žene, ki ima tebe edinega na svetu. Angelica ti je hotela ob svojem čas: pisati in ti naznaniti svojo žalost, toda Celina ni dovolila, radi česar so se celo sprli. Celina je sicer jako dobra žen- ska, vendar pa me večkrat sp avi v jezo. Sprejmi poklone in pozdrave od nas vseh. Mladi Hvastovski snuje pri nas pivarno. Imel je nekoliko svojega de- narja, ostalo sem mu jaz posodila.

V prvem hipu se mi je zdelo, da to pismo ni na- pravilo na-me nikakega vtisa; na to sem jel hoditi po sobi, in spoznal sem, da se motim. Vtis se je poveč- šal vsako minuto, in končno se mi je zdel kakor ba- sen. Po preteku ene ure sem si rekel z začudenjem: »Kaj za vruga, da vendar ne mislim nič drugega? Kar čuditi se je bilo temu, s kako naglico so me pre- vzemali najrazličnejši občutki, ki so priletavali drug za drugim, kakor bi jih nalik oblakom priganjal veter.

(Dalje pride.)

solski nadzornik in upravitelj občine Matko Kante.

Predno se je otvorila razstava, je govoril poslanec Holzer, zahvaljuje se občinstvu na obilnem obisku te razstave ter vzlasti osnovelemu pospeševanju male obrti, katero sistematično in uspešno vodi sekcijski načelnik v ministerstvu za trgovino Exner in ki snuje slične kuratorije po posameznih deželah. Tak kuratorij se je zasnova tudi za Gorisko, katerega podpira c. kr. vlada, deželni zbor, trgovinska zbornica, mestne občine Gorica, Krmin in Trzin. Zahvaljuje se tudi za podporo o vresničenju tečaja okrajnemu glavarju Rebeu in občinskemu upravitelju Matku Kantetu.

Zahvalil se je tudi strokovnemu učitelju Hulki na njegovem izbornem in res strokovnjakem pouku in končno tudi vdeležencem tečaja, ki so z velikimi, tudi gmotnimi žrtvami, z veliko vnetjem in veseljem točno obiskovali tečaj, želeč, da pridobljeni pouk izkoristijo v svoji lastni prid in v zadovoljstvo svojih naročnikov, kajti le v umstvenem napredku tiči bodočnost obrti. C. kr. okr. glavar Rebeu pojasnjuje črevljarski stan, s katerimi neprilicami se je moral bojevati do sedaj, katere so se pa vdeležencem tega tečaja odstranile. Zahvalil se je predsedniku kuratorija deželnemu poslancu Holzerju, deželnemu odborniku prof. Berbuču in drugim, da so pripomogli, da se je zasnova ta tečaj, kateri obrodi gotovo dosti dobrega, vspodbudivši udeležence, da naj pridno in uspešno negujejo svojo obrt po vsprejetih naukih od svojega vse hvalovrednega strokovnega učitelja Hulka. Pohvalil je vdeležence, vzlasti Bezka iz Štorij in Cotiča iz Kanala, ki se nista plašila ne truda ne stroškov.

V imenu strokovnega učitelja Hulka se je zahvalil M. Kante predsedniku kuratorija, c. kr. okrajnemu glavarju, občini Sežana, pohvalivši vdeležence.

Za tem je predsednik porazdelil obiskovalna spritevala udeležencem, kateri so poleg svojih izdelkov, za katere je nakupil kuratorij potrebno blago, se dobili premije po 10, 15 in 20 kron.

Na to se je udeležec Bezek iz Sežane št. 13. v imenu vseh udeležencev tečaja zahvalil v lepih besedah vsem udeležencem in činiteljem za osnovo tečaja, posebno pa učitelju Hulki.

Konečno se je razstava otvorila in občinstvo jo je ogledalo ter se čudilo in divilo res izbornim izdelkom toli v teoretičnem kakor v praktičnem obziru.

Taki tečaji so velike vrednosti in važnosti za obrt na deželi, vzlasti če pomislimo, kaj znajo naši obrtniki po vaseh.

Prepričani smo, da v prihodnje se naši obrtniki še v veliko večem številu oglašijo na tak tečaj in ga bodo tudi redno obiskovali, ker je to le v njih prid in materialno korist.

Javen shod socijalno demokratične stranke se je vršil v nedeljo v Podgori. Govorila sta sodruga Kopac v slovenskem in Spongia v laškem jeziku o draginji in delavskem ljudstvu. Udeležba je bila piela. Sodrug Kopac je obrazložil važnost strokovne organizacije delavcev ob vedno naraščajoči draginji. Obzaloval je, da se delavstvo v Podgori tako malo zanima za vprašanja, ki se živo dotikajo delavstva, za to pa se čim številneje udeležuje procesij ter se zbira v tabornju kurata Goloba, ki je ob času zadnjega strajka tako grdo nafilal tovarniško delavstvo v Podgori. Razpravljal je na dolgo in široko sredstva, s katerimi se zamore delavstvo ubraniti škode in bede, ki mu preti vsled draginje, ter se je pri tem taknil vsakovrstnih vprašanj, tikajočih se delavstva. Govoril je tudi o verskem in narodnostnem vprašanju ter pozivljaj delavstvo, naj se ne gledé na versko prepričanje in narodnost združi proti kapitalizmu, ker je tudi istimedverski in mednarodni. Govoril je vseskozi stvarno ter žel mnogo p. ale od strani navzočega delavstva. Za nekoliko zabave so skrbeli nekateri krščanski socialisti, ki so protestirali, da se stavlja v dvom boljše življenje na onem svetu!

Invauradni občni zbor „pevskega in bralnega društva Št. Andrež“ se bo vršil v nedeljo t. j. 9. t. m. z dnevnim redom, ki se bo pečal z izpremembo društvenih pravil. Posebna vabila se odposljejo cenj. udom pravočasno.

Pod voz je padel posestnik A. Jug iz Solkana, ki je šel po otavo na Lijak. Hotel je podpreti voz, pri tem pa se je zvrnil nanj, in Jug je bil četrt ure v nezvesti.

Deželni zbor. — Dnevni red IV. seje, ki bodo jutri pop. ob 5. uri, obsega 19 točk, med njimi so utemeljevanja predlogov posl. dr. Treota, Štreklja in dr. Tume. Med drugimi točkami je važen zakonski načrt gledé pobiranja deželne davščine na povžitek piva ter glede občinskih naklad in davštin.

Občinske volitve v Lojškem županiji se bodo vršile dne 10., 11. in 12. tega meseca.

Užitnino na vino, katero se popije doma, hočejo uvesti v Gorici, kakor smo že povedali. V seji mestnega starasinstva v ponedeljek so sklenili predložiti deželnemu zboru načrt zakona, po katerem bi se morala plačevati omenjena užitnina, in sicer bi ne smela presegati 10 kron pri vsakem hektolitr.

„Schalverolau“ so dovoljevali naši velelaski mestni očetje vsako leto po 600 K. V ponedeljek v seji pa so odklonili to podporo, češ, da Nemci drugodi pregrdo ravnaajo z Lahji. Torej grdega ravnanja se le je bilo treba, da so nehali odštevati Judežve groše!

Bled. — G. Josip Germ, akademični slikar in učitelj risanja v Pragi, Václavské nám. 10., prodaja krasno izdelano reprodukcijo Bleda, ki je pendant Belopeskega jezera. Slika je res krasna ter je vredna priporočila. Po naših hišah se sopirijo slike tujih slikarjev, pogostoma malo vredne, domače umetnike pa se je dosedaj po večini puščalo v nemar. Velikost slike je: 50 X 32 cm, na kartonu 67 X 51 cm; cena kartonu samemu 6 K, v rdečkasto rujavem jelševem okvirju s steklom brez kartona 10 K, v takem okvirju in na kartonu 12 K. Dovoljuje se tudi plačevanje na obroke.

V Oslavju je bilo prislo v petek do prepira med mladeniči. Kakor čujemo, jih je šest padlo po enem ter so ga nekoliko pretepli. Vsa reč je naznanjena pristojni oblasti.

Razglas. — Pri prvem srečanju obveznic deželnega posojila iz leta 1902. od 1.000.000 kron, katero se je izvršilo 1. t. m. v deželni hiši, so se izrečkale:

obveznica stev. 236. v znesku 2000 K,	
„ „ „ 151. „ „ 1000 „	
„ „ „ 175. „ „ 1000 „	
„ „ „ 69. „ „ 200 „	

Te obveznice izplača deželna blagajna od 1. januarja 1905. naprej v polni imenski vrednosti proti pridržku dotičnih obveznic in do 1. januarja 1905. se ne zapadlih odrezkov. Deželni odbor.

Koto se je zlomilo včeraj popoldne pri vozu nekemu kmetu, ko se je vračal po Gosposki ulici proti domu. Treba je bilo precej časa, da se je dobilo drugo primerno kolo, ter je mogel kmet domov.

Acquaroli, tržaški državni poslanec, je bil prisel pred časom v Gorico, da se tu zdravi pri dr. Fratriku. Stanoval je v hotelu „Angelo d'oro“. V soboto se je peljal še na sprehod, zvečer okoli 6. ure pa ga je prišla slabost in kmalu na to je umrl.

Pokopali so v soboto v Gorici vpokojenega policijskega svetnika Ant. pl. Felša, rojenega v Dalmaciji.

Poštni voz med Kozano in Gorico. — S 1. t. m. je začel voziti poštni voz s kolo-dvora v Gorici skozi Podgoro, Ločnik, Vipolže v Kozano. Voz z enim konjem gre iz Kozane ob 6.30 zjutraj, dospe v Gorico ob 8.40; iz Gorice v Kozano odhaja pop. ob 5.30, dospe v Kozano ob 7.40. Dalje vozi poštni voz iz Ločnika ob 4. pop. ob Podgori v Gorico, kamor dospe ob 4.40, iz Gorice v Ločnik pa vozi ob 10.30 dop.

Kaditi v postelji je nevarno ter je povzročilo že marsikako nesrečo. 30 letni železniški delavec Ant. Černuta z Bovskega je šel v soboto, ko se je vrnil v svoje stanovanje v Tolminu vinjen, v posteljo, prižgal smodko ter kadil. Pri tem je zaspal, s smodko pa se je vnela odeja, in gorelo je naprej, da je bil Černuta opeten na prsih in nogah tako, da so ga morali prepeljati v Gorico v bolnišnico, kjer pa je umrl.

Ušel je bil iz zaporov v Gorici 19-letni A. Glešič ter je pobegnil v Trst k materi. Ali tam ga je policija hitro prišla ter ga odvedla v zapore, odkoder pride nazaj v Gorico.

Orožniku se je zoperstavil 27 letni A. Kuštrin iz Lokavca, ko ga je hotel aretirati. Zgrabil je orožnika za vrat in za puško. Orožnik je rabil orožje ter zabodel Kuštrina v stegno, vsled česar so ga pripeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Načrti za uravnavo pritokov reke Vipave. — Dež. glavar je naznanil v seji dež. zbora v petek tudi naznanilo namestništva, da je vlada že napravila načrte za uravnavo pritokov reke Vipave ter da izdela v kratkem tudi načrte gledé uravnave reke Vipave same.

Poneveril 1200 K. — Trgovec Ivan Colledani je dajal kože strojiti pri nekem Jos. Remcu v Šempasu. Remec je nabiral po nalogu Colledanija kože pri kmetih v gorah, Colledani je plačeval. Sedaj pa je opazil C., da manjka skoro polovica teh kož, katere je Remec prodal na svojo roko raznim strankam ter tako nabral okoli 1200 K. — Remca so zaprli v lukejšnje zapore.

Listalca. — G. dop. iz D. — Pride v „Prim.“ v petek in v „Soto“ v soboto. Za danes prepozno.

G. dop. v T. — Pismo dobili. Tam navedeno porabimo o priliki. Zdravi!

Harmonij s 6 spremeni, popolnoma nov, elegantne zunanosti za salon, ki je stal okroglo 450 K, je na prodaj za 300 K, ker se ga hoče zameniti s klavirjem. Ponudbe na upravnistvo.

Boljša služkinja, ki zna tudi kuhati za vsakdanje potrebe, dobi takoj službo. Ponudbe na upravnistvo.

Išče se pisarniškega vajenca.

Zahteva se poznanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika. Ponudbe na trdko

Konjedle & Zajec — Gorica.

Vojna med Rusi in Japonci.

Okoli Mukdena.
Rusi so dobili v zadnjem času okoli Mukdena izdatna ojačenja ter so se utrdili južno in južnostočno od Mukdena. V Petrogradu poročajo od tam, da so zajezdili Japonci reko vstočno od Lijaojanga, da s prepravljenjem zaščitijo svoje levo krilo.

Baltiška eskadra.
Iz Petrograda se je sporotilo 2. t. m., da odide car dne 4. t. m. v Reval, da se tam poslovi od baltiške eskadre.

Port-Artur.

Čuje se, da namerava ruska eskadra v teh dneh zopet vdreti iz poratarskega pristanišča. — „Daily Telegraph“ pa že poroča, da se je vršila nova pomorska bitka pred Port-Arturjem. Iz Tokia trdijo, da japonski topovi gospodujejo sedaj nad vsem pristaniščem ter da je položaj ruskega brodovja jako resen, tako da utegnejo biti ladije v pristanišču uničene, ako ne utečejo. Iz Čifu poročajo, da ruske ladije niso sodelovale proti japonskim napadom. — Kakor poroča ruski poročnik knez Radzivil, ki je dospel iz Port-Arturja preko Čifu v Mukden, je prebivalstvo in garnizija v Port-Arturju zadostno preskrbljena z vsem, tudi za pitno vodo se ni bati.

O napadih na „premogovni hrib“ je prejel „Reuterjev biro“ iz Čifu tako-le brzojavko: Med naskokom na Port-Artur so Japonci ponovno napadli „premogovni hrib“, ki je za Ruse velike važnosti. Dne 22. m. m. so zavzeli to pozicijo s tem, da so se kakor mravljinici popeli na strmo goro. Ker je bil poskus, da bi Rusi pozicijo zopet vzeli, zelo nevaren, ni hotel general Steselj izdati povelja za naskok, ampak je pozval za to dobroljce. Vsak, ki je bil vprašan, se je izjavil, da vstopi v dobrovoljno četo. Možvo in častniki so vzeli ročne granate in po obupnem boju se jim je posretilo pregnati Japonce iz vseh pozicij. Rusi cenijo, da je v onih starih dneh naskakovanja padlo 10.000 Japoncev. General Steselj je izdal razglas, v katerem se zahvaljuje Bogu in hrabri garniziji, da je bil napad odbit.

Odlikovanje generala Steselja.

Predno je car odpotoval v Odeso, je odposlal generalu Steselju znake dostojanstva krilnega adjutanta, namreč epaulete in sabljo. Ta odposiljatev pojde preko Čifa in podvezle so se shodne mere, da gotovo dospe v Port Artur.

Japonska topničarka se pogreznila.

Sliši se, da je neka japonska topničarka južno od poluotoka Liaotežana zadela na mino ter se pogreznila. Možvo se je baje resilo. Ime ladije ni še znano. V ministerstvu vojne mornarice v Tokio te govorice ne zanikajo ter izjavljajo, da hočejo pričakovati nadaljnih poročil.

Baltiška eskadra.

Štiri oklopnjake „Orel“, „Olag“, „Šemčug“ in „Isurmud“ so odplule iz Kronštada, da se združijo v Revalu z baltiskim brodovjem. Glasom najnovejših vredb odpluje brodovje dne 15. t. m. iz Kavškega pristanišča v Vostočno Azijo pod poveljstvom admirala Rozdestvenskega.

Kuropatkin imenovan vrhovnim poveljnikom.

Kuropatkin je imenovan vrhovnim poveljnikom vseh treh ruskih armad v Vostočni Aziji. Aleksejev ostane namestnik toda samo za civilne stvari. Poveljnikom prve armade je imenovan general L'nevič, druge general Grippenberga.

Japonci pred Port-Arturjem odbiti.

Brzojavka „Daily Telegrapha“ iz Čifu od 30. septembra potrjuje, da so bili Ja-

ponci pred Port Arturjem odbiti. Rusko topništvo je iz trdnjave živahno odgovarjalo na japonsko obstreljevanje. Blokada je sedaj stroga. Kitajci se vsled tega branijo voziti v portartursko pristanišče. Neki japonski pomorski poročnik je skušal s torpedom plavaje priti v pristanišče. Ko se je hotel približati neki ladiji, so ga zapazili in ga z granato ubili.

Podzemsko mlno.

Na glavni cesti od južne strani Mukdena je položeno mnogo podzemskih min, tako da Japonci zadevajo pri svojem prodiranju na velike težkoče. — Japonci skušajo obiti rusko armado na obeh krilih.

Cesarske grobove pri Mukdenu si je ogledal Kuropatkin sam ter se prepričal, da niso poškodovani, kakor so trdili Kitajci.

Japonska vojska pred Mukdenom.

Sodi se, da skupno število japonske armade, ki stoji nasproti Kuropatkinu, znaša 180 batalijonov po 800 mož, to je 144.000 mož. Poleg tega imajo 6000 konjenikov in 638 topov.

Z višin pri Tungutsi in Kuandi so pregnali Rusi tam utaborjene Japonce. Ob jednem so bili odbiti Japonci v smeri proti Jantaju.

Izjava Kuropatkinova.

„Matin“ je prejel iz Petrograda vest, da je neki z bojišča v Moskvo dospeli častnik pripovedoval, da je Kuropatkin na nekem obedu, ki ga je dal svojim častnikom, rekel: Umikajte se vedno zaupljivo; Japonci naj pridejo v ravnino in mi jih pobijemo. — Sodi se radi tega, da je Kuropatkin izbral za prihodnjo bitko ravnino severno od Tienlinga, to je 80 kilom. severo vostočno od Mukdena.

Zadnje vesti.

Čuje se, da Japonci ne mislijo iti še sedaj do Mukdena. Čutijo se slabe ter pričakujejo ojačenja po padcu Port Arturja. — Sodi se splošno na Ruskem in Japonskem, da bo trajala vojna še najmanj dve leti. — Japonci so baje dovršili 24. pr. m. podzemski hodnik do Port Arturja.

Razgled po svetu.

Novi tržaški namestnik princ Hohlenho pride v Trst okoli 15. — 20. t. m. „Piccolo“ ve že, da se je naučil namestnik dobro lasko!

Kranjski deželni zbor. — V kranjskem deželnem zboru brije dr. Šustersič norce. V zadnji seji je nastopil on celo kot nositelj narodne ideje ter se zavzemal za cveto slovensko stvar — on, nekdanji nemški burš, on, ki v svoji družini le nemški govori. Vse to dela, da le ne pride dež. zbor do rednega dela. Šustersič ve, da je večina pripravljenosti storiti marsikaj dobrega za ljudstvo, ali le rednim potom delovanja dež. zbora. Tega delovanja pa Šustersič noče, da klerikalci tim lažje sleparijo ljudstvo, da so „liberalci“ tiisti, ki žro ljudstvu podpore. Švindel klerikalni! — Sicer pa bo najbrže zopet kmali konec zasedanju kranjskega dež. zbora — potem spregovorimo obsirneje o tem, kako brezmiselno se igrajo klerikalci z ljudstvom! Sama sleparija!

V istrskem deželnem zboru je interpeliral med drugimi dr. Trinajstič glede hitre rešitve rekurzov z ozirom na prisojanje domovinske pravice. Kompare je nujno predlagal, naj vlada z ozirom na veliko množino letos pridelane morske soli in z ozirom na nizko ceno, ki jo je ista plačala, zniža ceno soli na 8 K pri kvintalu. O tem se je nujno razpravljalo in je bil predlog sprejet.

V gallškem deželnem zboru je pozdravil dež. maršal Maloruse v maloruskem jeziku, rekoč, da upa, da se nesporazumljenje z večino pri delu za blagor cele dežele pozabi. Finančni položaj dežele je tak, da bo treba doklade zvisati ter se najeti posojilo 6 milijonov.

O draginji živil je bilo govora na strankarskem shodu avstr. socijalne demokracije. Referent dr. Karpeles je predlagal: Izredno povišanje cen najvažnejših živilom, nastopivše v zadnjih tednih, ni utemeljeno v neugodnosti produkcijskih pogojev, ampak je le posledica sistematičnega najaganja agrarcev in borznih spekulantov. Državne in krajne oblasti ter občinska zastopstva, ki povspesujejo ta prizadevanja na vse načine, so sokriva na izsesavanju širokih mas. Naglasivši to dejstvo, pozivlja strankarski shod delavstvo, naj z največjo energijo in oostrostjo vodi boj proti agrarcem in naj z neutrudnim spo-polnjevaljem politične in rudniške organizacije prepreči zmago tendencij, ki groze najvažnejšim interesom proletarijata. Strankarski shod pripoznava, da v boju proti oderuštju z živil pripada važna uloga tudi gospodarski organizaciji proletarijata, ter pozivlja delavce na natančno spolnjevanje sklepa zadnjega dunjskega strankarskega shoda, naj povspesujejo gibanje s konsumnim društvi.

Ta predlog je bil soglasno vsprejet. Okrajna organizacija Dunaj XI. pa je predložila predlog: „Zvezi socijalnodemokratiških poslancev se nalaga: 1) da v slučaju sklica-nja državnega zbora uloži nujen predlog za suspendiranje carin na žito; 2) naj uloži nujen predlog, da se oseba dohodnina za leto 1904. za vse one davku podvržene osebe, katerih obdačljivi letni dohodek ne dosega 2000 K, ne prenese.“ Ta predlog so izročili državnozborni frakciji.

V Trstu so aretirali 35 letnega trgovskega pomočnika Frana Krasna iz Šempasa. Pred časom si je naročil pri nekem trgovcu moke za 850 K, češ, naj mu jo pripeljejo v prodajalnico, pa takoj plača. Moko so mu pripeljali, tudi prodal jo je, ali plačal ni nič. Radi tega so ga naznanili policiji. Ko je to izvedel, se je sam prijavil na policijo.

Dva mednarodna tatova so prijeli v Trstu. Prvi je 27 letni Gino Bordispan iz Vicenze, drugi pa Al. Kastelic iz Litije. Oba sta člana neke mednarodne tatinske družbe.

Brata vstrelili. — Pri Sv. Petru v sumi v pazinskem okraju je pripovedoval Al. Bratulič, ki se je povrnil pred kratkim od vojakov, kakšno je vojaško življenje ter kako delajo s puškami. Vzel je neko lovsko puško, misleč, da ni nabasana, ter kazal, kako se urijo vojaki v streljanju. Pri tem pa se je puška sprožila ter zadela brata Mateja nad srce, drugega poslušalca pa je ranila v obraz. Ta slednji ozdravi, ali brat Matej je umrl dve uri za strelom.

Na zagrebškem vsučilišču je bilo v minoletem šolskem letu 11 dijakov iz Primorja, iz Kranjske 3, iz Dalmacije 59, vseh skupaj 1006.

V štajerskem deželnem zboru je predlagal posl. Robič, da naj dež. odbor stori vse potrebne korake glede deželne zavarovalnice proti toči. Pri tem je trdil, da streljanje proti toči ni nič drugega nego sport. Dr. Ploj je predlagal, da naj dež. odbor še v tem zasedanju predloži zakonski načrt o ustanovitvi strokovnih zadrug za kmetovalce. Kmetje so navezani le na samopomoč, kakoršno jim daje le stanovska organizacija.

V Kaštelirju v Istri imajo za župeupravitelja znanega don Degrasija, Flappovega priganjaca in zagrizenega Laha, ki je odpravil slovanščino iz cerkve. Žalil je kruto Kastelirce celo v cerkvi, ali kljub temu je mislil, da mu nanesejo grozdič, da bo kaj. Mož pa se je varal, kajti le nekateri so mu prinesli nekoliko tropin. Še teh ni zaslužil! Sedaj pa se jezi, grozi in se pravda. Bisaga!

Za dolgo življenje škofa Flappa molijo po cerkvah na Treštni duhovniki. Ali ker je škof tak mož, da ne zasluži molitve svojih vernikov, se dogaja, da ko začne duhovnik moliti za dolgo življenje škofovo, ljudje lepo vstajajo pa gredo domov. Škof naj si išče sam pri Bogu dolgo življenje!

Uvoz laškega vina. — Poslanca Dötz in Daschl sta predstavila 29. pr. m. ministerstvu predsedniku Körberju zastopništvo vinogradnikov iz Gor. Avstrije, ki so v zadevi vinske klavzule in o ponarejanju vina predložili Körberju več prošenj. Ministerski predsednik je rekel odposlancem, da se bo uvozilo do 31. decembra t. l. le se 450.000 met. stotov laškega vina in je izključen vsak drug korak v prilog uvozu laškega vina. Minister je nadalje obljubil, da v zadevi ponarejanja vin stopi v dogovor z ogerskim ministerstvom. Nadalje je naznanil, da pripravlja vlada zakon proti ponarejanju vina.

Začasna trgovinska pogodba z Italijo uveljavljena s § 14. — Uradna „Wiener Zeitung“ je prinesla cesarsko naredbo, s katero se pooblašča vlada, da uredi trgovinske in prometne zadeve do 31. dec. 1905. z Italijo. Prvič se je zgodilo, da je vlada s § 14. uveljavila trgovinske dogovore s kako tujo vlado, kar označuje ves položaj v naši državi.

Pošto oropali. — V občini Kečzal na Ogorskem so udrili neznani lopovi v poštni urad ter odnesli 15.000 K gotovine.

5000 ljudi je prišlo ob življenje, kakor poročajo iz Pueblo Colorado, ker je v mestu Trinidad počila vodovodna cev ter je preplavila voda mesto.

Književnost.

Vojanov — Rudolf Maister: Poezije. V Ljubljani v založbi Bambergovi je izšla te dni lična knjižica, polna lepe, ciste, prave poezije pesnika Vojanova. Knjiga obsega 130 strani ter je cena vezanemu izvodu 3 K, broširanemu 2 K. Priporočamo toplo to lepo zbirko pesmi slovenskega pesnika v častniški suknji.

Slovanski valček. — Novi slovanski ples, sestavljen in založil Ivan Umek, poveljnik slovanskih društev v Trstu in član mednarodne akademije učiteljev in profesorjev plesa v Parizu. Glasbo je sestavil A. Grbec. Cena je 2 K. Neki francoski list piše, da je ta ples jako lahek in miren ter da je glasba krasna.

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne A. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Venca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Slepčevodja. — 4. Silka iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena K 1.—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žytila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1.—
- III. knjiga: 1. „Prokleti ste . . .!“ — 2. „Kadar pridem z vojne!“ — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. „Narodne pripovedke“. — Cena K 1.20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena K 1.20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1.20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroka po pomoti. — Cena K 1.20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Starci o Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1.20

„Venca slov. povestij“ prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošljal se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Ne zahtevanje pošiljamo cenik naše književne zaloge.

Za propagando

v svrhu zgradbe železnice na zobovje ali žično na Sv. Goro pri Gorici se išče pripravno osebo. Marki Senta. Lovran.

Prilika!

Radi preselitve se prodaja:

Glasovir v najboljšem stanu tovarne J. Bösendorfer.

Žensko dvokolo, skoraj novo. — Dürkopp.

Papiga „Lori“ s kletko vred.

Razne poljske priprave, ognjeglasna pumpa itd.

Naslov daje upravništvo.

Naznanilo.

Usojam si naznaniti slav. občinstvu, da sem otvorila v ulici Leonl št. 4

Ljudsko kuhinjo

kjer todim tudi Funtigamsko pivo.

Jedi so pripravljene ob vsaki uri. — Cene zmerne.

Nadejate se, da me bo slav. občinstvo oodpiralo, bilježim spoštovanjem

Ipavlc Alojzija.

A. vd. Berini — Gorica

Šolska ulica št. 12

velika zaloga oljkega olja

prve vrste

najboljših vrst iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K — 72, — 80, — 88, — 96, 1.04, 1.12, 1.20, 1.36, 1.44, 1.60, 1.80.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja polnino prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno.

2. avl vinski kis in navaden. Zaloga mila in svač.

Cene zmerne.

Za propagando

v svrhu zgradbe plovnega kanala od Gorice do Tržiča (Monfalcone) se išče pripravno osebo. Marki Senta. Lovrana.

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr., Ogorske la salame 1 gld. 70 kr., salame a. ja. ogorske trde 1 gld. 50 kr. kg. Velike klobase po 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kg naprej proti povzetju.

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu št. 8.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidn. postrežbo po jako zmernih cenah.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v ulici Riva Castello štav. 4 (konec Raštelja.

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov

Sprejemava vsako popravo in rekonstrukiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokolo jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršujeva vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Za propagando

v svrhu zgradbe električne železnice iz bohinskega jezera do kolodvora boh. državne železnice, se išče pripravna osebo. Za prevoz ledu iz Trsta. Marki Senta Lovrana.

Josip Visintini

Mirodilnica

v Gorici

Tekališče Frana Josipa št. 6.

Gorica • Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko „prazdroj“ pivo.

Fr. Podberšič,

autoriz. kamnoseški mojster, Gorica, Tržaška ulica štav. 17.

— Priporoča —

se slavnemu občinstvu za bližajoči se vsah vernih duš dan

svojo bogato zalogo

različnih nagrobnih spomenikov, bodisi priprostil ali finih iz kraškega kamna najboljše vrste za 15 kron in više.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4½%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vključbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje

Začrtniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zaključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.210.300 —

b) vplačani 405.188 —

Dana posejila 1.931.164 —

Vloge 1.303.438 —

NAZNANILO.

Podpisani si usojam naznaniti slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da sem otvoril v prejšnjih prostorih „Mizarske zadruge“ v Solkanu svojo veliko tovarno

pohištva vseh slogov,

od najprilprostejšega do najmodernejšega.

Sprejemam vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih ter jamčim gledé svoje tehnične izobrazbe za precizno in v vsakem pogledu dovršeno delo.

Cene brez konkurence.

Za obila naročila se toplo priporoča odličnim spoštovanjem Fran Srebernič, mizarski mojster.

ZLATAR — DRAGOTIN VEKJET —

(C. VECCHIET)

Corso 47 — TRST — Corso 47

Priporoča svojo prodajalnico zlatanine, srebrnine ter žepnih, zlatih in srebrnih ur.

Sprejema naročbe ter poprave zlatih in srebrnih predmetov ter žepnih ur. Velika izbér srebrnine za darila.

Kupuje ali zamenja z novimi predmeti staro zlato in srebro.

Cene zmerno.

Prva kranjska z vodno silo na turbino delujoča tovarna stolov Fran Švigelj

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko

priporoča sl. občinstvu, prečast. duhovščini, imeteljem in predstojnikom zavodov in sol, krčmarjem in kavarnarjem, ravnateljstvom uradov, gg. hrivcem itd.

natančno in trpežno izdelane stofe, fotelja, vrtno stole, gugalnike, naslonjače itd. itd.

Blago je izdelano iz trdega, izbranega lesa, poljubno likano ali v naravni barvi imitirano.

Največja izbira stolov, naslonjačev, in gugalnikov iz trstovine.

Na željo pošlje trdka najnovejše obširne cenike z nad 80 slikami, iz katerih je razvidna oblika blaga in cene, zastoj in franko.

Naročevalcem na debelo se dovoli znaten popust.

Tovarniška zaloga svilenega blaga

„Alla Città di Lione“

v Trstu, Piazza della Borsa št. 3.

Lyon, Rue de la Republique 8.

Za jesensko in zimsko dobo

je dospelo razno svileno blago, novosti za bluze in obleke, kakor tudi mične novosti iz pristnega angleškega modnega baržuna za bluze.

Posebnost: Svila dvojne širine, gladka kakor tudi lisasta.

V zalogi ostali kosi blaga letne dobe se prodajajo po jako znižanih cenah.

Prodaja na drobno in debelo po tovarniških cenah.

Uzorci se na zahtevo pošiljajo na deželo poštne prosto.

Razprodajalcem ugodnosti.

U. M. dr. Ernest Dereani

bivši volonter in asistent c. kr. klinike za ušesne in očesne bolezni v Gradcu in volonter na polikliniki za nosne in vratne bolezni v Berlinu,

ordinuje s 1. oktobrom t. l. kot zdravnik-specijalist navedenih bolezni v Gorici.

Plazza del Duomo št. 2, I. nadstropje.

Od 8-10 dop. od 2-4 pop.

Anton Ivanov Pečenko — Gorica

Velika zaloga

Zaloga piva

pristnih belih in črnih vin iz lastnih in drugih priznanih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 l naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorce.

„Delniške družbe združenih pivovarov Zaleo-Laški Trg in plzenjskega piva „prazdroj“ iz sloveče češke „šišanske pivovarne“.

Zaloga ledu, karerega se oddaja le na debelo od 100 kg naprej.

Cene zmerno. Postrežba poštana in točna.

Pristno ljubljansko kislo zelje in repa

v sodčkih po

25, 50, 100 in 200 kg, v trdnih posedah; nadalje

— lep krompir —

v vsaki količini je na prodaj pri

N. Terškan

Ljubljana, Hradeckijevo predmestje 23.

Najnižje cene in točna razpošiljatev!

Redka priložnost!

Le kratek čas!!

Radi preselitve moje prodajalne v hišo gospoda Pauletig-a, Gosposka ulica št. 10, tik hotela „Tri krone“, razprodam razno blago, samo do končane preselitve pod lastno ceno

kakor: okoli 500 zimskih in letnih blus od 1 krone naprej, razne otroške obleke predpasnike, spodnja krila, čepice i. t. d.

Po močno znižanih cenah.

raznovrstne dežnike, solnčnike, pihalke, čipkaste ovratnike, volnene rute, razne pletenine kakor: rokavice, nogavice, jopice, Jaeger-perilo, svilene in volnene šerpe, žepne robce, galoše, domače čevlje, moderce, pasove, svileno blago za bluze in okraske; nadalje razno perilo za gospode kakor: srajce, hlače, ovratnice; sport-nogavice, in jopice i. t. d. — Razno modno blago za dame in gospode.

J. Zornik, trgovina modnega blaga in perila. Gosposka ulica št. 7.

Konfekcijska trgovina

J. Medved — Gorica

Corso Giuseppe Verdi št. 38.

Opozarja sl. občinstvo na svojo velikansko zalogo izgotovljenega blaga za gospode, gospe in nedorasle.

V zalogi je velika izbira možkih havelokov . . . od 12 K naprej
možkih zimskih sukenj (ulstrov) . . . „ 18 „ „
„ oblek . . . „ 19 „ „

Po meri se izdelujejo najfineje obleke.